

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Hogyedvőre 3 korona 50 fillér. félévre 5 kor. Hgász évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a késiratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Szélsőségek.

Fejérváry Géza minisztereknek tegnap este fejtette ki a reaktívált kormány programját, az óbudaiak nála járt küldöttsége előtt. Mi persze itt, a központtól távolabb, csak a mai fővárosi lapok útján fogjuk ezt a programot megismerni. De ami részlet eddig belőle a nyilvánosságra kiszivárgott, már abból is megállapítható, hogy az új kormányprogram tengelyét a gazdasági kérdések képezik.

Az eladósodott magyar kisbirtokosok állami tehermentesítése képezi gerincét annak a gazdasági programnak, mely köré a szociális természetű reformok egész sora jegecesedik. Reformok, melyek mind a vergődő kisembereket akarják megsegíteni, azok közt természetesen azokat is, akik két kezük munkájára vannak az élet nehéz harcában utalva, akiket bevinni szándékoznak a magyar alkotmányos jogok sáncaiba. Hiszen az általános szavazatjog sem más, mint egy széles alapú alkotmányos intézmény, mely az új magyar állampolitika gazdasági reformjának egyik erős emeltyüje.

Útban vagyunk hát oly irányban, hogy a magyar állam eddigi vezető nemzeti gondolata átváltozzék gazdasági elvvé, ami azt jelentené,

hogy az eddig nemzeti államot alkotott ország most gazdasági állammá alakuljon át. A részleteken most ne vitázzunk, mert a vezető gondolat — minden jel szerint — csak ez lehet, pedig ez a fő.

Maga a kérdés abban a formában áll tehát a közvélemény elé és az országnak ilyen értelemben is fog kellene állást foglalnia, vajjon jövőnknek az eddigi nemzeti irányzat, vagy a kormány programjának gerincét képező gazdasági irányzat fele-e meg inkább?

Hazánk politikai iránya eddig kétségtelenül nemzeti volt. Pártok és kormányok az egységes magyar nemzeti állam megerősítéséért, kialakulásáért küzdöttek eddig. Nem volt olyan kormánya az országnak, mely ezt az elvet nem vallotta és hirdette volna. Magában a magyar társadalomban megéppenséggel olyan erős volt mindig a nemzeti eszmények iránt való lángoló lelkesedés, hogy a mit elért és kivivott ez irányban az évek folyamán: azt is mindig keveselte és hazaárulónak hitte, mondotta azt, a ki a nemzeti irányban, vagy előretörést korlátozni akarta közhasznú, gyümölcsöző munkára való buzdítással.

A nemzeti egységre való izzó törekvést senkinek, a ki igaz magyar, lekiacsinyelnie nem lehet és nem szabad. Az, hogy nyelvében, egységes és ma-

gyar legyen Árpád birodalma, amilyen nemes vágya mindnyajunknak, épp úgy mindenha egyik elhatározó nagy ereje kell, hogy ez maradjon a magyar politikának. Vannak azonban tények, melyekre a hazafias lelkesedés leglángolóbb ihletének perceiben sem szabad szemét hunyni.

Tagadhatatlan tény például, hogy a nemzeti érzés kizárólagos ápolása manapság teljesen visszaszorította nálunk a gazdasági öntudatot. Kell, hogy a nemzeti érzés eleven erővel lükessen a magyar társadalom minden rétegében; de végzetes hibának tartjuk azt, hogy az eszményi és nemzeti célok után való sóvárgásban merüljön ki erőnk és a mellett elhanyagoljuk az azok eléréséhez szükséges anyagi erőfokozásának megfelelő ápolását. A nagy nemzeti nekihevülésben felejtjük Szechenyi korszakos mondását, hogy: a szabadság eléréséhez mindenképp gazdaságunknak kell lennünk, ami magyarárnak mondva azt jelenti, hogy a nemzeti eszményeket meg nem közelíthetjük gazdasági erőnkkel.

Vajjon ki volna képes kiszámítani, milyen károkat szenved az ország abban, hogy a nemzeti politika irányeszméjével nem olvasztotta össze szervezést, nem hozta összhangba a reális gazdasági célokat? — Nem közismert dolog talán, hogy helyes gazdasági ér-

TÁRCA.

Út a temetőbe.

Egy zajos, reggelig tartó muri után kámbultan, fáradtan ébredt Vítályos Kázmér. Késő délutánra járt már az idő, a hideg őszi nap elbujt a budai hegyek mögött, az eső csendesen szívárgott a barátságatlan szürke égboltozatról. Vítályos félre-vonta az ablakredőnyöket s amint a szürke, barátságatlan világ elébe tárult, kedvetlenül mormogta a fogai között:

— Legjobb lenne megint lefeküdni és tovább aludni.

De nem lehetett. Eszébe jutott, hogy mára meghívták Kőváry tanácsosékhöz. Fényes zsúr lesz a tanácsoséknál, maga a rokonság rendezte, hogy megfelelő milióben mutassák be Vítályos Kázmért, az ország-szerte ismert geológust: Galánthay Vilmának, a dúsgazdag Galánthay Móríc, a bánás egyik legtekintélyesebb földesura leányának.

Vítályos kopaszodó, de még mindig igen érdekes feje felett harmincöt esztendő mult már el, telve kalandokkal és tanulással, tudományos kutatásokkal. Vítályos azon ritka emberek közé tartozott, akiknek vas szerve-

zete megbírja a viharos, kalandos ifúságot, anélkül, hogy az hatással lenne agyvelejükre, szellemi képességükre.

Sok ifju nagy tehetséggel, becsvágyal s ambícióval indul neki az élet küzdelmeinek, aztán útjukba kerülnek a nők, erkölcsösök és kevésbé erkölcsösök, következnek az átdorbézolt, vagy izzó pásztorórákkal telt éjszakák, jönnek a csalódások, izgalmak és néhány rövid, de eseményekkel teljes esztendő leforgása után oda van a tehetség, oda van az erély és a becsvágy. Elpusztították a nők.

Vítályos azonban azon férfiak közé tartozott, akiket a nők nem tudnak egyéni értéküktől, agyvelejük izmos konstrukciójától megfosztani. Mint aránylag fiatal ember vagyont és hírnevet szerzett a maga erejéből, szakkörökben alapos tudásáért tisztelték s a társaságban kalandos szerelmei tették érdekessé.

Rokonai, barátai váltig bizgatták, hogy nősüljön meg, mert akármilyen erős és egészséges is, el kell pusztulnia ily viharos életmód és sok munka mellett.

Vítályos harmincnyedik esztendejéig mosolyogva hallgatta az aggodalmaskodáso-

kat. Egyszer aztán valami rossz sülttől, amit a vendéglőben evett, gyomorjait kapott. Megútalta a vendéglői kosztot s midőn egy napon egy barátja újabb házassági ajánlattal jött hozzá, Vítályos türelmetlenül vágott a szavába:

— Nohát, mutassátok be azt a leányt. Ha szép és megfelelő és ha sok pénze van, üsse kő, én elveszem.

A jó barát mohón kapott e kijelentésen, haditerve hamarosan készen volt s úgy rendezte el a dolgot, hogy ma estére találkozzék Vítályos Kázmér a jóvendőbelijével.

Vítályos az esti találkozásra gondolt s egy hatalmasat ásitott. Az éjjeli muri még benne volt a tagjaiban s bagyadtak, izetlennek érezte magát.

— Mégis csak üres komédia az élet, mormogta rosszkedvűen.

Aztán kiszólt a gazdasszonyának:

— Milyen nap van ma, Lencsésné?

Lencsésné bedugta nagy, lompos fejét az ajtón.

— Hát azt nem tudja a nagyságos úr. No, nem jó keresztény. Halottak napja van. November elseje.

— Halottak napja, gondolta Vítályos. Nem éppen szívügyek elintézésére való idő!

zék híján mint tévelyeg egész társadalmunk helytelen gyakorlati ösvényeken? Nem-e lepik el a magyar ifjak ma is az úgynevezett tudományos pályákat, melyek urakat nevelnek? És nem engedi-e át ma is a fajmagyarság az igazi kenyérkereső ipari, kereskedelmi és pénzügyi tevékenységet, — mondhatni idegen elemeknek? — Aki ezt nem látja, aki azokat, miket itt e néhány sorban elmondunk, tagadni akarja, az vagy elvakult, vagy tudatosan gonosz, olyan, akinél nem az ország egyetemes nagy érdeke, hanem csak a pártédek, vagy magánérdek az irányadó.

A nemzeti eszmények megerősödése sohasem baj. Mi is azt mondjuk, hogy ezek visszaszorítása most épp úgy bűn volna, mint bármikor. De baj az, ha a politikai pártok, akár az egyik, akár a másik, — mert ebben alig van kivétel — a nemzeti eszmények kultúrával elfojtják a gyakorlati megvalósítás leghatalmasabb eszközeit: az erős, kitaró, céltudatos és jól szervezett gazdasági törekvéseket. Ez juttatott bennünket oda, hogy a szenvedélyek izzó lángolása közben szinte kiveszített már a tömegek lelkéből a gazdasági érzék és alig van, aki arra eszmélné, hogy egy nemzet boldogságához nem csak eszmények, hanem reális tényezők gyümölcsöző munkája is szükséges.

Mint valami nehéz átok súlyosul a nemzetre az, hogy politikai kérdésekben szélsőségek közt mozog. Kitetszik ez abból is, ami eddig a Fejérváry-kormány programjából a nyilvánosságra kiszivárgott. Mert ha igaz, ami a programról hírlik, akkor a másik szélsőség kultúrája szökik elénk ebből a programból. Egyik részen tehát a nemzeti gondolat, a másik részen a gazdasági gondolat túlzása. Bizonybizonnyal nem ok nélkül való hát az aggságunk, hogy amíg a ma uralkodó irányzat a gyümölcsöző gazdasági munka

szervezését és fokozását nyomta el, addig — ha fölülkerekedik, a kormány reformációjának gazdasági iránya fogja ezután, akaratlanul is háttérbe szorítani a nemzeti törekvéseket.

Okunk van félni ettől az eshetőségtől. Egy az, hogy a szövetszert pártokat nemzeti irányban fellicsítani nem lehet. Tetszetősebbet és többet, mint amivel ez irányban ezek az országos közvéleményt felzaklatták, a reaktívált kormány nem hozhat. Ehhez képest programjának gazdasági része lehet csak a lényegesebb. Hiszen azokból — amik eddig nyilvánosságra kerültek, tudjuk már, hogy a kormány tényleg leginkább gazdasági tervekkel készült felvenni az alkotmányos harcot. Talán olyanok e tervek, hogy a nemzeti szervezkedés is megbontják. Ez a program ezek szerint nem építi tovább a nemzeti államot, hanem új fundamentumát akarja lerakni egy gazdasági államnak. Helyén való hát ezzel szemben az óvó, figyelmeztető szó még akkor is, ha a taktikai érdekeket kizárjuk a kormány által tervezett, egész korszakra kiterjedő irányváltoztatás szándékából.

Az ország belső békéjét és jóvoltát semmi néven nevezhető irányadó reformokkal kockára vetni nem szabad. És ha végzetes hiba volt, a gazdasági törekvéseket nemzeti jelszavak harci riadóijába elfojtani, még végzetesebb hiba volna egy gazdasági irányzat kormányzati eszközeivel letörni a nemzet feltett kincsét: az erős nemzeti öntudatot.

Helyes, az országra áldásos politika csak az lehet, mely a nemzeti törekvéseket a gazdaságiakkal harmónikus összhangba tudja hozni. És végzetes minden olyan politika, amelyik akár az egyik, akár a másik irányban szélsőségek felé, pusztulásba viszi az országot.

A Fejérváry-kormány beköszöntője.

A reaktívált Fejérváry-kormány programja, melylyel magának parlamenti többséget akar szerezni, — mikor e sorokat írjuk, még ismeretlen. Jó-e, rossz-e, az országra üdvös, vagy kárhözatos-e az a program: csak az merhet ezekre a kérdésekre előre, láthatatlanban felelni, akinek vagy az az elkölt szándéka, hogy bármi van ebben a programban, vakon jónak fogadja azt el, vagy az, aki — ugyancsak vakon, talán elkeseredett dühében, el van rá tőkélve, hogy ő bizony, ha még olyan jó és üdvös is az országra ez a program, leposzkondizálja, mert neki semmi sem jó és semmi sem kell, amit nem az ő pártja konyháján kotyvasztanak a nemzetnek.

Részünkről sem a vakon bizakodóhoz, sem a gyűlölködőkhöz nem kötjük magunkat és amíg a reaktívált kormány programjának teljessen megbízható tartalmát nem ismerjük: nem is megünk bele sem annak bíralatába, sem abba, hogy magunkat mellette, vagy ellene engazsáljuk.

Nem is erről esik hát itt szó, hanem a reaktívált kormány beköszöntőjéről, arról a körrendeletéről, melyet Fejérváry báró miniszterelnök a törvényhatóságokhoz intézett, — ezek között természetesen vármegegnék törvényhatóságához is s amlyben érélyesen követeli a törvények szigorú megtartását.

Hát ez az. Mert a törvényt megtartani mindnyáján kötelesek vagyunk. Senkisémondhatja: én nem akarom a törvény szigorú megtartását és ha a kormány törvénytelen rendeletek végrehajtását követelné, ezt bizony mindnyáján megtagadjuk.

Csak az a bőkenő, hogy fiskális nemzet vagyunk és ahányan, annyiféleképpen magyarázhatjuk, magyarázzuk is a törvényt a magunk szájaize szerint, úgy, hogy a sokféle elágazó törvénymagyarázatot egészen elcsavarodják az egyszerű polgárember esze.

Körrendeletben, melylyel a törvényhatóságokhoz beköszönt, ime a miniszterelnök is a törvényre hivatkozik és arra támaszko-

Azonban nem volt babonás ember. Gyorsan felöltözött s mikor aztán készen volt s a nagy álló tükörbe tekintett, tetszelegve nézett végig magán.

— Nem vagyok még az utolsó legény. Azt a bansági rózsaszalát feltűzhetem még.

S miután éppen itt volt már az ideje, kocsiba vágta magát és a tanácsosékhoz hajtott. Rendkívül szívesen fogadtak. A jóvendőbelije már varta az anyja karján. Szép, buszkearú barna leány volt s ahogy hideg nyugalommal tetőtől talpig végigmustrálta Vitályost, a férfi úgy érezte, hogy elpirul.

— Úgy nézett meg, mint egy lovat a vásáron; gondolta magában.

Aztán visszazénte a leányt. Tetőtől talpig. Hidegen és büszkén.

Tetszhetek egymásnak. Mosolyogva fogtak kezét s néhány perc múlva már élénk beszélgetésbe merültek. Vitályos mihamar tisztában volt vele, hogy egy művelt, öntudatos leánnyal van dolga, aki ismeri a maga értékét, tudja mennyi hozományt kap s férfit akar vásárolni magának. Nem botránykozott meg ezen, hiszen ő is éppen így gondolkodott. Régen tisztában volt már azzal, hogy csak érdekházaságot fog kötni.

Alaposan összeharatóztak s a leány

anya meghívta Vitályost bántási birtokukra vadászatra.

— Ez lesz a haztűznéző; sugta Vitályos fülébe a barátja, aki a fényes pártit összehozta.

Vitályos helyeslőleg bólintott.

A zsúrnak vége szakadt, Vitályos az első távozók között volt. A klubba sietett lapokat olvasni. Forró csókot nyomott a jóvendőbelije fehér kezére s lekisérte a kocsig, ahol megint búcsúztak.

Vitályos gyalog ment a klubba. Az eső elalott, ezer és ezer ember tolongott az utcákon. Sok ember koszorút, virágokat, méceket szorongatott a kezében; azzal siettek a nyüzsgő élet városából a halottak városába, a Kerepesi-temetőbe.

Gondolat nélkül haladt Vitályos a tömegben keresztül s egyszerre, amint a Kerepesi ut sarkára ért, valaki gyöngéden megveregette a karját.

— Édes istencm, a Kázmér úr, a nagyságos úr!

Egy kicsiny, egyszerűen öltözött, kedves arcú asszonyka volt. Az egyik karján két gyermeket vezetett. A másikon egy hatalmas koszorút tartott.

— Jó estét, kedves Fehérné. Hová azzal a nagy koszorúval?

— Ki a temetőbe.

— Hát kije felszik ott magának?

— Ilonka, a szegény, nővérem.

Vitályos hideg szíve feldobban.

— Hát meghalt?

— Igen. Tavaly ilyenkor temettük.

Melbeteg volt és elvitte az ősz.

Forró könyccsappert érzett Vitályos a szemén. Ilonka volt az egyetlen leány, akit szeretett. Náluk lakott mint diák, idestova tíz éve annak s a tizenhét éves egyszerű szőke Ilonka iránt szerelmre gyulladt Vitályos. A leány viszonzerette. Viszonyuk volt. Vitályos azonban valami akart lenni. Érezte magában, az alkotás erejét, a törhetetlen energiát, amelylyel valamivé lenni lehet; tudta azt is, hogyha elvinné Fehér Ilonkát, a szegény iparos szülők gyermekét, elválna a nagyknak ígérközű jövőjét. S egy napon elköltözött Ilonkaéktól. Azt hitte, a szíve szakad bele a búcsúzáskor, — de nem szakad bele.

Forró érzéseket keltett Vitályosban a mult, az első tiszta szerelm, Ilonka, a hű, az édes. Meghalt! Be kár.

És Fehérné beszélni kezdett Ilonkáról. Mennyire szerette a Kázmér urat. Három évig nem volt olyan nap, hogy ne sirt volna utána. Jöttek kérék a házhoz, jóra való mes-

dik. Szó szerinti szövege ennek a beköszön-
tőnek ime ez:

„Ő cs. és apostoli kir. felsége f. évi október 15-én és illetve 18-án kelt legfelsőbb elhatározásával a parlamenti reformnak alkotmányos úton való megoldását is magában foglaló program alapján a minisztériumot legkegyelmesebben újból kinevezni méltóztatott.

Erről a törvényhatóság azzal értesíttetik, hogy ezen minisztérium a jelen válságos helyzetből való kibontakozásnak alkotmányos úton megvalósítandó feladata mellett célul tűzte ki a kormányzat törvényes vezetésének ellátása körében és minden irányban a törvényességnek szigorú fentartását.

Ez alapon számít a minisztérium arra, hogy törvényes és alkotmányos törekvései elé a törvényhatóság akadályt gördíteni nem fog.

A törvényesség kitűzött elvének szigorú érvényesítése a minisztériumnak elsőrendű kötelességévé teszi, hogy a törvényhatóságok és a hatóságuk alatt álló alkalmazottak minden törvénybe ütköző elhatározásával, illetőleg ténykedésével szemben a rendelkezésére álló törvényes eszközöket a legszigorúbb következetességgel alkalmazásba vegye.

A minisztérium különösen elvárja a törvényhatóságoktól, hogy az adófizető polgároktól önként befizetni szándékolt állami adók elfogadása s az állampénztárba való beszállítása, valamint a katonai szolgálatra önként jelentkezők részére belépési bizonyítvány kiállítása és a véderő bármely tagjának behívása körüli törvényes közreműködés tekintetében törvényes kötelességeiket pontosan teljesíteni fogják.

Ezt a törvényhatóságok érdekében is annyival inkább megköveteli a minisztérium, mert az 1886. évi XXI. t. c. 20. §-ban alkotmányjogi biztosíték gyanánt nyert jogkörű túlépőly határozatok által, amelyek az államtól még az önként befizetni szándékolt adókból várható jövedelmet is elvonnak, azon kényszerhelyzetbe jutna a kormány, melynél fogva a törvényhatóságok háztartási és egyéb szükségleteinek kielégítése is lehetetlenné válik.

Reá kell mutatni továbbá arra is, hogy

teremberek, kishivatalnokok, de egy sem kellett Ilonkának. Talán Kázmérra vagy. De Kázmér nem jött és Ilonka meghalt.

Szépén, simán, minden panaszos mellékiz nélkül mondta el mindezeket Fehérné s Vítályos mégis úgy érezte, mintha tükkel szúrta volna.

— Tudós vagy? Hires? Gazdag? Valami lettél? Felér az egy leány életével?

Megölte őt! Te vagy oka halálának.

»Némán pihen a temetőben s te halottak napján a hiúság vásárán keresd életed pártját.

»Ilyen gondolatok támadtak a lelkeben és észre sem vette, mikor már kint volt a temetőben.

Valahol hátul, a szegény emberek helyén, sáros utak mentén domborult az Ilonka sírja. A világot a sír mellé roskadt és zokogott keservesen. És sirt Fehérné is.

— Oh, hát mégis szerette? Hát ha szerette, mért nem vette el? . . .

Félév múlva mégis meg volt a fényes esküvő.

Kövéry László.

a véderő fentartása iránt tett törvényes rendelkezések végrehajtásának elmulasztása az állam feletti fontos biztonsági érdekeit veszélyeztetné.

Bizton elvárja tehát a minisztérium a törvényhatóság hazafias közönségétől, hogy a törvények és törvényes rendeletek végrehajtásának pontos teljesítése által, hatékonyabb törvényes eszközök alkalmazását feleslegessé teszi.

Budapest, 1905. évi október hó 23-án.

A magyar kir. minisztérium nevében:

Bárd Fejérváry Géza s. h. c.

Eddig van. — Lehetünk bármily véleménynyel a reaktívált kormány felől, azt egykönny sem mondhatja, hogy nyíltan, magyarázaton fel ne tárna előtűnk a maga szándékát. Az áldatlan harc ezzel teljesen átplántálódik a törvényhatóságok közgyűlési terméibe és mindennek nem a harcvevők, hanem a nép, az ország issza meg a keserű levét.

A kisvasutakról.

Vásárhelyi Pal szegedi szobrának f. hó 22-iki leleplezésé ünnepé alkalmából, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet vándorgyűlésén Sármezey Endre acev. felügyelő, az Alföldi Gazdasági Vasút vezérigazgatója érdekes felolvasást tartott a kisvasutak jelentőségéről és hivatásáról az Alföldön. Sármezey Endrét ma úgy emlegetik, mint az első szaktekintélyt az országban a kisvasutak és motoros közlekedés terén s ezért kérték fel a kartsáit, hogy tartson előadást erről a témáról. A magyar mérnöki világ elitje gyűlt össze a szegedi vándorgyűlésen és nagy érdeklődéssel hallgatta Sármezey felolvasását, amelyet, mint nálunk is aktualis kivonatossan az alábbiakban ismertetünk.

Nagy magyar Alföldünk, kontinensünk egyik legdúsabban termő része, nemzeti és nemzetgazdasági szempontból hazánk szívének kell hogy képezze. Az Alföld derék népe Kecskeméti, Szőlőnok, Szegeden, Makón, Szentesen és egyebütt kitartó, szorgalmas és ügyes úgy a termelés, mint a termények értékesítése körül. A fővasutak hálózatának létesítése, a folyók szabályozása által meghódítottuk az Alföld nagyrészét a kultúrának, de a nagy mű még koránt sincsen befejezve. Az Alföldön hiányoznak azok a forgalmi erek, amelyek a gőcpontoktól távolabb eső népek lehetőségét nyújtanak az intenzív gazdálkodásra, terményeinek messzebb piacokra való szállítására s a haladó kor által szolgáltatott gazdasági eszközöknek olcsó és gyors igénybevétele.

A forgalmi fővonalak mellett súlyosan érezhető az éltető mellékerek hiánya nemcsak az Alföld kisebb városai és községei, hanem a nagyobb empóriumoknál is. Vidéki városaink az ipar és kereskedelem terén, a természeti viszonyokhoz és előnyös alapfeltételekhez képest aránytalanul csekély fejlődést mutatnak és termékeiknek a fogyasztó piacon alig tudnak számbavehető tért hódítani. Hiszen a tejjel-mézrel folyó Kánaánban elnevezett Alföldön már az élelmiszerek is oly drágán jutnak a piacra, hogy elég, nagy tömegű, az ipar fellendítéséhez mulhatatlanul szükséges munkásosztály megélhetését sem tudjuk biztosítani, mert iparicikeink a világvárosokban megszabott árai a munkásság tisztessé megélhetését nyújtó munkabéreként nem engednek meg. Pedig a termelt élelmiszerek mennyisége nem teszi indokolttá a drágaságot, mely épen csak arra vezethető vissza, hogy a vidék termelése olcsó forgalmi eszközök hiányában, nem a szükséges mennyiségben jut el a vidéki városok piacára.

Az Alföld és az ipari empóriumok céltudatos fejlesztése ez okból arra utal, hogy törekedni kell minden gőcpontot olyan hálózattal körülvenni, mely lehetőleg nagy

vidéket szorosan a központhoz fűz és amely pontosan, gyorsan és olcsón bonyolítja a vidék és a gőcpont közötti forgalmat. Szükség van tehát minden nagyobb alföldi gőcpont körül egy kisvasúti hálózatra, amely 50—60 kilométer távolságban fekvő vidéket szorosan a központhoz fűz. A létesítendő kisvasutaknak minden tekintetben alkalmazkodniuk kell a vidék szokásaihoz és gazdasági érdekeihez, amellyel a létesítmény a pénzügyi szempontok épen úgy figyelembe veendő, mint akár a gazdasági vagy a műszaki szempontok. Különösen kell ezen elvet hangsúlyozni azért, mert sajnos, h. é. vasútainknál ezen szempont figyelmen kívül hagyásának terheit úgy az érdekeltség, valamint a h. é. vasutak és maga az államkincstár is viseli. Lássuk tehát, hogyan létesítsük a gazdasági kisvasútainkat.

Azt hiszem, időszerű lesz, hogy épen most, amidőn hallhatatlan kartsárunk szobrát leleplezzük, egy másik nagynevű kartsárunk, Boros Béni alkotásáról is megemlékezzünk, a ki megalapítója volt az általam változtatott kisvasutaknak. Röviden ösmertetni fogom, hogy Boros Béni nagymesterünk szellemében miként oldottuk meg az Alföldi Első Gazdasági Vasútnál a fenn vázolt kérdést.

Nevezett kisvasúti hálózat Békéscsaba és Kovácsháza nagyközlekedési támaszkodva létesítettek. Minden állami hozzájárulás nélkül, az érdekeltség saját erejéből és a kereskedelmi minisztérium szakközvegeinek szabadulv elbirálásának támogatása mellett épült ki ezen kis vasút, amely a szárnyvonalakkal együtt 153 kmt. hosszú vágányhálózat felett rendelkezik. Nagymesterünk egész tekintélye és akadályt nem ismerő energiája kellett ahhoz, hogy 1895 ben a kovácsháza-kupa-pusztai 22 3/8 kilométer hosszú, tisztán gazdasági vasút létesítéséhez szükséges 200000 korona előirányzott részvénytőkét, az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak támogatása mellett, az érdekel birtokosság jegyezte.

Minimális tőkével alakult meg a kisvasúti részvénytársaság, minimálisak voltak a létesítmények és a felszerelés is, de többre szükség nem volt és km.-ként 10-070 koronából többre nem is telt volna. A vasút alapja meg lett vetve, amelyen nagymesterünk szellemében épült fel a mai hálózat, 2400000 korona tényleges építési tőkével. A 153 kmt. hálózatból 111.6 km. hosszú fővonal a nyilvános forgalomnak van átadva, míg 41.4 km. szárnyvonal arra szolgál, hogy nagyobb birtokok és uradalomokba bevezetve azokat szorosan a vasúthoz fűzze.

Ha sikerül kisvasúttal ezen tudatot széleskörben felköltetni, úgy egy óriási lépést tettünk Alföldünk felvirágoztatása érdekében. Vidéki városaink is érezni kezdik annak a szükségét, hogy saját érdekkörükbe eső lehető nagy vidékeket szorosan egymáshoz kapcsoljanak.

Kisvasútunk továbbfejlesztése már Arad város érdekkörébe is benyúlik, amennyiben egy igen élénknek ígérkező, 55 kilométer hosszú kisvasút létesítése által, kapcsolatban meglévő kisvasúti hálózatunkkal, az első kisvasutat bevezeti a piac terére.

Mindaddig, amíg Alföldünk termelési képességét annyira nem fejlesztjük és nem fokozzuk, hogy munkásnéptünk jól és olcsón élmezhesse magát; mindaddig, amíg Alföldünk nagyvárosainak élelmipiaca nem lesz lényegesen olcsóbb, mint az iparállamok élelmiviszonyai, addig gazdasági jólétről nem beszélhetünk, beteges iparunkat pedig csak óriási áldozatok árán fejleszthetjük.

A legnagyobb energiával kell tehát hozzájárulnunk, hogy mindazt létesítsük, ami a földünk jólétét és boldogulását előmozdítja. Rajtunk tehát a sor, hogy a városokat kisvasutak építésével törekvéseikben támogassuk.

A „Pesti magyar Kereskedelmi Bank“ közhírré teszi miszerint a „Szentesi központi

Takarékpénztárral, törlesztéses jelzálogüzletek felvétele céljából megállapo- dásra lépett.

A kölcsönök iránt érdeklődők nevezett intézetnél minden tekintetben kimerítő felvilágosítást és tájékoztatást nyerhetnek. (1.)

Pesti magyar Keresk. Bank.
BUDAPESTEN.

Ujdonságok

Szentes, 1905. október 29.

Halottak napjára.

Halott idöket élünk. Soha nem volt aktuálisabb halottak napjának ünnepe, mint az idén. Mintha halálos álomba merült volna ez az ország, három esztendeje már, hogy érverése elállt s a világ a társadalmak nagy szervezetében elszigetelten, mint az Egyetem egy parányi holt sejtje vegetál.

Mi lesz velünk? Erdünk széthullanak, az enyészet fuvalma játszik fölöttünk, Most, halottak napjának közelségében mélységes és riasztó gondolatokat ébreszt a jelennek sivar képe.

Ne, ne! Féire a kishitűséggel! Ragadjuk ki magunkat az elmúlás alól. Aki megszokja a halál gondolatát, az már közel áll ahhoz hogy öngyilkos legyen. Ne legyünk gyilkosai önmagunknak. Azzal a hittel, örök-élő bizalommal, öntudattal, amely ezt a nemzetet mindig athatotta, valahányszor zord idök fergetege zúgott fölötte, nézzünk a jövőnkbe: annyi csapás, annyi véráldozat, annyi árulás után nem pusztulhat el soha ez a nemzet!

Pereg a lomb a fákról, halkán, csendesen omlik a levél. Így hullott le sok szép reményesége a magyarnak. Az őszi fuvalom letarolta virágainkat. Hanem azért csak föl a fejekkel!

Menjünk ki a temetőbe és vigasztalódjunk. Az elmúlás hangtalan birodalmában az élet ezer színe, fénye sugárzik felénk. A sirhalmok beszélni kezdenek. Elmondják a szomorú meséket a magyar nemzet sok nagy veszteségéről s a nagy tanulságokat a nemzet mindigvaló új feltámadásáról. Ne csüggedjünk, akik annyit vettünk, annyiszor elestünk és annyiszor ismét felkeltünk, — örök életűeknek kell lennünk.

Hanem azért csak menjünk ki a temetőbe. A nagyok sirjai előtt boruljunk le és vezekeljünk. Mert sok a mi bűnünk. Hazugságokkal teli életet élünk, hamis jelszavak lidércfénye után törtettünk előre, amikor csak egy jelszó lehet, csak egy fényoszlop éghet előttünk: a haza! Ez minden, a többi semmi!

Ebben benne van minden emberi gondolat, minden magasabb rendű érzés, eszme; a család, a testvér, a szülő, a gyermek s az ember szeretete: Ebben benne van a hármass nagy íge: az egyenlőség, a testvériség, a szabadság!

Halott idöket élünk! Mintha elállt volna szép Magyarország vérkeringése. De azért fel a szivekkel, magyarok! A sirhalmokon kinyílik a virág, a halott ország földjéből kivirít az örökélő szabadság fája. Kivirít és büszke sudarával fölnyúl az égig!

Halottak napján, az elmúlás, a pusztulás csöndes ünnepén boruljunk le és imádkozunk az új életért!

— Személyi hír. Bachát Dániel bányakerületi evang. püspök, Zsilinszky Mihály nyug. államtitkár, a bányakerület felügyelője, Droppa Vilmos evang. táborigazgató és Francsek mészaki tanácsos, a templom tervezője, tegnap délután a 4 órai vonattal Szentesre érkeztek, az evangélikus egyház új templomának mai benesztelése ünnepélyére. A püspököt a vasútnál, a város nevében és a magisztrátus élén Mátéffy Ferenc dr. polgármester üdvözölte szíves szavakkal, amire az egyházi bensőséges köszönetét fejezte ki. Harangzúgás mellett vonultak aztán a vendégek, fényes, hosszú kocsisorban az új templom elé, ahol az egyház nevében a püspököt Petrovics Soma espercelélekész üdvözölte, aki aztán az egyházfőt, mint vendégét, lakására kísérte.

— A reformáció emléknapja. A szentesi ev. ref. egyház ez évben is megünnepli október 31-ét, a reformáció emléknapját. A templomban reggel 9 órakor lesz az ünnepélyes isteni tisztelet, melyen az egyházi beszédet Geröcz Lajos lelkész tartja. Az isteni tisztelet előadására a református vegyes kar két éneket ad elő. A templomi ünnepély végzetével a közönség a »Református Kör« épülő hazához vonul át, a hol ez alkalommal történi meg a zárkó ünnepélyes letétele. Itt is a református kar énekel, azután Futó Zoltán lelkész imát mond, Papp Lajos tanító a kör alapításának s eddigi életének történetét olvassa fel, majd a zárkó betétele után a közönség éneklé a »Hymnus-t. Ez ünnepély után presbyteri ülés lesz, a melyen a szegény iskolás gyermekek közt a ruhaszegély szétosztatik s a kegyes alapító neve felolvastatik. November 1-től kezdetét veszi a felsőpárti külső iskolánál a bibliamagyarázatot egybekötött isteni tiszteletek tartása, ami Pünkösdi minden szerdán tart. Felhívjuk mindezekre a hívek figyelmét.

— Az ujonczjutek pótlása. Egy köznyomatos lap kiadása szerint a közös hadügyi és honvédelmi minisztérium előkészítette a póttartalékosok második, és harmadik csoportjának tényleges szolgálatra lendő behívását. Szétküldötték a hadkiegészítő és ezredparancsnokságokhoz a felhívást az iránt, hogy a behívók kézbesítése végett keressék, meg első sorban a polgári hatóságokat (a népesebb városokban) s amennyiben ezek a kézbesítést megtagadják, a beszerzett törzslapok és a rendőri iradók segítségével, postai úton maguk kézbesítsék a behívókat. A hadügyi kormányoknak ez ellen az intézkedése ellen, melyet a törvény világos megkezdésének mondanak, — mint értesülünk — már is mozgalom indult meg. A mozgalom célja, a törvényhatóságok újabb állásfoglalása a póttartalékosok behívása ellen, amit úgy akarnak elérni, hogy a polgári hatósá-

gok ne csak az ujonczállításban való részvételtől, hanem a póttartalékosoknak szóló behívók kézbesítésétől is eltiltassanak. Egyes törvényhatóságok már: intézkedtek is ebben az ügyben.

— Elismerés a kataszteri tisztviselőknél. A szegedi kataszteri felügyelőség részéről Kalapis György és Molnár János tisztviselők küldötték ki Szentesre a kataszteri helyszíni kiigazítási munkálatok teljesítésére. A nevezettek ezt a munkát immár befejezve, Szentesről visszatértek Szegedre. Ebből az alkalomból Mátéffy Ferenc dr. polgármester, a város nevében, buzgó fáradozásukért elismerését fejezte ki a két kataszteri tisztviselőnek.

— Küzdelem a tápéi plebániáért. Szeged, mint kegyúr, a f. hó 25-re összehívott törvényhatósági közgyűlésének napirendjére tűzte ki a tápéi plebánosválasztást. A tápéi plebániáért két erős párt viaskodott egymással. Az egyik a jelenlegi adminisztrátor: Bagoss Béla körül csoportosult, akit a községben nagyon megszerettek és akinek érdekében 450 tápéi polgár aláírásával ellátott kérvényt is nyújtottak be Szeged város polgármesterénél, a másik jelölt: Szilvássy Sándor tápéi szülött, kecskeméti káplán volt, akinek érdekében leginkább a szegedi pap-ság tekintélyes része agitált. A választás sorsa most mar eldőlt és az eredmény bizonyára lelkes örömet fog kelteni Tápén, mert a szegedi közgyűlés f. hó 26-ki folytatólagos ülésében Bagoss Bélát választotta meg tápéi plebánosnak.

— Augustus emlékérem. A József kir. herceg Szanatórium Egyesület jelentést tett védnökének, Augustus királyi hercegnőnek arról a nagyarányú tevékenységéről, melyet az egyesület megerősítése érdekében a magyar nők végeznek. A királyi hercegnő fenkölt szívetől indítva, szíves emlékekkel kedveskedik az emberszeretet ligája nemeszívű hölgyeinek és elhatározta, hogy mind azoknak, akik a szegénysorsú tüdőbetegek jóvoltáért nagyobb sikerei faradoznak, emlékül egy arany talizmán amulettet küld, melynek előlapján az egyesület emblémája s a kütetett neve, hatlapján pedig a királyi hercegnő saját kezeirasa nyomán vésett következő jelmondat van: »Ez emlékek kísérje útjain! Augustus a főhercegnő.« Augustus Ő cs. és kir. Fenségének legmagasabb rendelkezésével, eddig a következő őrasszonyoknak küldetet meg a védnöknek ez az arany anuletje: Alföldy Flóra, Bayer Béláné, Des Echerolles Kruspér Sándorné, Epstein Vilmosné, Jeszenszky Istvánné, Kellner Imréné, gróf Laszberg Rudolfné, dr. László Elekné, Piukovics Ferenczné, Ritter Károlyné, Sternberg Antalné, Székely Györgyné, Szvacsina Gézané és Fűzes Jenőné.

— Tájékoztató a templomszenteléshez. Az evangélikus egyház új templomának felavatás és benesztelési ünnepe alkalmából a mai ünnepi istentisztelet az új templomban délelőtt 9 órakor kezdődik ugyan; az egyház presbitériumából az ünnep alkalmára alakult rendezőség azonban arra figyelmezteti az illetőket, akik az ünnepi istentiszteletre belépőjegyvet kaptak a templomba, hogy ott helyeiket már kilenc óra előtt foglalják el.

— Kendertermelők figyelmébe. Hogy a kendertermelőknél a vetőmag beszerzését megkönnyítse, a földmivélségi miniszter a jövő évi vetés céljaira eredeti olasz (bolonyai) kendervetőmagot szerzett be, amely,

mag a készlet tart, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, Alkotmány-utca 31. a következő árak és feltételek mellett szereshető be: 50 kilogramos zsákokban, a Budapest nyugati pályaudvarról 1—2 zsák megrendelésénél, zsákonként 20 korona, 3—10 zsákgig való megrendelésnél, zsákonként 25 korona, ezt meghaladó megrendelésnél a hozzávetőleges beszerzési ár, 30 korona; a 10 zsákot meghaladó megrendeléseket azonban csak akkor fogadják meg, ha a kisebb mennyiségekre való megrendelések kielégítése utánmég készlet áll rendelkezésre, mert a fő: a kistermelők vetőmag szükségletének előny-árbán való fedezése. A szállítási költségek minden esetben a megrendelőt terhelik. Ezen szállítási költségek csökkentése végett tehát célszerű, ha a termelők az ugyanazon helységbe szükséges mennyiséget együttesen rendelik meg. Amennyiben hatóságok, gazdasági egyesületek, gazdakörök vagy szövetkezetek több termelő szükségletét együttesen rendelik meg az arak megállapítása, a szétosztásra kerülő tételek nagysága szerint történik, ezért ezt a megrendelésben részletezni s a hatóságnak vagy egyesületnek igazolnia kell, hogy kinek mennyi vetőmag kell és a szétosztásnak a bejelentéshez képest való fogantatásáért a megrendelő felelős. A kendervetőmag ez évi november hó 15-ig közvetlenül a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél rendelhető meg, ezen határidővel a szövetkezet értesíti a feleket, hogy mennyi vetőmagot bocsáthat rendelkezésükre és ezt a mennyiséget a szövetkezet, a vételár előzetes beküldése, vagy annak utánvétellel való kiegyenlítésére szóló felhatalmazása esetén, ez évi december 15-ig el is küldi az illetőknek. Aki december 31-ig sem a vételárt sem az utánvétellezési felhatalmazást be nem küldi előre, annak megrendelése megsemmisül s az együttes megrendeléseket is csak a vételár előzetes beküldése, vagy utánvétel mellett fogantatásig.

Budapesti árú- és értéktűzse köréből. Felhívás. A tíz évig tartott üzletlenség folytán felügyelettel vagyon természetesen követekezéssel keresi a gyümölcsöző elhelyezést és miután a küszöbön álló közgazdasági átalakulás és a nemzeti befektetések a magyar értékek áremelkedését okvetlenül maguk után fogják vonni, Brünauer és Thein törv. bejegyzett jogosított tőzsdügynöki cég (Budapest, V. Akadémia u. 6) közzé teszi, hogy ezen tőzsdén a hozzá érkezendő megbizások alapján, a kereskedelmi törvény, valamint a tőzsdeszabályzatoknak, szigorú betartása mellett és kivétel nélkül csakis föltétlenül szolid ügyleteket, követeiteni hajlandó (3—1).

Önként jelentkező gyilkos. Somo skövi János ötmötös kisgazdát a napokban a saját testvéröccsére egy ásóval agyonverte. A gyilkos f. hó 26-án önként jelentkezett a szegedi királyi ügyészségen, ahol nyomban előzetes letartóztatásba helyezték. A gyilkosság előzményeiből említett érdemel, hogy a 17—18 éves Imrével a testvérbátyja nem valami jól bánt és hogy a legutóbbi napokban is agyon nem verte egy vasvillával: az is csak a véletlenül mult. Pár nap előtt összeszólalkoztak a testvérek valami fölött és József egy lapitot kapott fel, hogy azzal az öccsére felé sújtson. Ez azonban megelőzte őt és a véletlenül éppen akkor kezében volt ásóval úgy vágta fejbe, hogy nyomban holtan rogyott össze. A tett elkövetése után egészen az önkéntes jelentkezésig a fiatal gyilkos a szegedi tanyák közt bujdosott.

A házadómentesség törvénye. A városok fejlődésének megkönnyítése érdekében, az 1896. évi XXIII. törvénycikk kivételes házadómentességről is intézkedett. Ezt a kivételes mentességet azonban, az 5. szakasz rendelkezése szerint, a pénzügyminiszter csak ott és csak abban az esetben adhatja meg,

ahol azt nagyobb terjedelmű és kiváló fontossággal bíró városrész rendezése szükségessé teszi és azokat a munkálatokat az 1905. évi december hó végéig végrehajtják. A törvény ezen rendelkezésének ereje tehát ez év végéig lejár. A városok polgármestereinek az idén Pancsován tartott kongresszusa elhatározta, hogy a törvény hatalyanak meghosszabbítását fogja kérni a képviselőháztól, mert a kivételes adómentesség engedélyezése a kincstár érdekeit nem sérti és arra minden városban, a fejlődés érdekében nagy szükség van. Az év végén hatályát vesztes 1896. XXIII. törvényt olyan értelemben kell meghosszabbítani, hogy a kivételes adómentesség időtartama általában 18 év legyen és kiterjedjen minden olyan épületre, amely közhatalosi beavatkozásra épül föl és fölépítésének a város rendezésére kiváló jelentősége van. A kedvezményt pedig a jövőben nem kellene a minisztériól kérni, hanem azt a pénzügyigazgatóságok adnák meg.

Az orvosi tudomány támogatására az segítségére most öszszel, a zord idő beálltával szorulan leginkább mindazon betegek, akik a tavasz és nyár folyamán hiába keresnek segítséget bajuk ellen. Fásult lemondással várják a jövőt, pedig nem jogos a kétségbeesésük. Mert ha az orvosi tudomány egyik gyógyírnyával nem nyújtott nekik segítséget, ezt elérhetik a másik gyógymóddal. Az orvosi tudományban két irány küzd egymással, a Wirochow féle felfogás és az évezredekben át uralkodott és feledésbe került Hemoropathologia. Ezen utóbbi iránynak úttörője és lelkes előharcosa Dr. Kovács J. fővárosi orvos, aki megalapította a vérgyógyítási (Hämopathia) gyógymódot. Valóban remek győzelményeket ért el gyógymódjával asztma, köszvény, görvélykór, súlyos gyomor-, szív-, ideg- és bőrbajokban. Ezen gyógymód biztos védelmet nyújt szélhűdés, elmezavar kitörése ellen. Vidékünkön már számtalan beteg Dr. Kovácsnak köszöni gyógyulását, a miért is mi mindazoknak, akik a felsorolt bajok egyikében szenvednek, ajánlhatjuk, hogy teljes bizalommal forduljanak Dr. Kovács orvos úrhoz, akinek a célra berendezett intézete van Budapest V. Váci-körút 18. sz. alatt.

Gyilkosság Csongrádon. Csongrádról írják, hogy ott Orosz Béla gépész R a c Rókusnétt, akit szerelmi viszonya volt, az asszony férje és gyermekei jelenlétében agyonszúrta. A gyilkos, — amire a férj és gyermekek megdermedtségükből magukhoz tértek, elmenekült és bár azonnal a legerélyesebb nyomozást indították meg ellene, ahogy a véres eset a hatóságnak tudomásra jött, — mindezeideig nem sikerült őt elfogni.

Külföldi kereskedők nagyrészt Magyarországot tekintik értéktelen készítményeik fogyasztási piacának, ezért árasztják el az országot körlevelekkel, nyomtatványokkal, hirdetésekkel, melyekben különféle állítások révén hangzatos szavakkal akarnak vevőközöniséget toborozni. Akinék csug vagy köszvénye van, az ügyet se vessen ilyesmire, hanem használja a Zoltán-féle kenőcsöt, melyről az orvosvilág legelőkelőbbjei a magaslatias hangján nyilatkoznak s a betegek nagy eredménnyel használják bajuk tökéletes gyógyítására. Üvege 2 kor. Zoltán gyógytárban Bpest., V., Szabadságtér.

Köszönetnyilvánítás. A szentesi irzá-elita ifjúság által f. hó 22-én az újonnan felépített íz. iskola alapjává rendezett bál alkalmával a humánus célt kegyes adományokkal támogatni szivesek voltak: dr. Friedmann Gyula, Nádas Aladár, dr. Reis Samu 4—4 koronával, Bánfalvi Lajosné, Berger Soma, Brüll Vilmos, Czuckermann Bernát, Deutsch Lajos, Engelmann Malvin, Hevesi Zsigmond, Hoffmann Jakab, Hónigsfeld Géza, Léderer Bernát, Nagy Jenő, dr. Óz Gyula, Pollák Manó, Politzer Márton, Schiller Herman, Schwarc Antal, Székely Adolf, Stauber Li-

pótné (K.-Szt.-Márton), Vajda Antal 2—2 koronát, Kardos Jenő, Kohn Adolf, Kronstein József, Lóvy Ferencz, Schwab Adolf, Schwarc Mór, dr. Szegedi Sándor 1—1 koronát, mely kegyes adományaiért ezúton fogadják halás köszönetünk nyilvánítását, a rendezőség.

A ki karót lop. Molnár Mihály sóvényházi földmives a mult hónapokban a sóvényházi tisztai védőtöltés mellett ment el a kocsjával és ezenközben a töltés védőanyagál elraktározott karók közül kiszedett hatot s azokat kocsjára rakva, elvitte. Idegen vagyon jogtalan eltulajdonításáért egy napi fogházra ítélte el ezért n magyart a bűnöző bíróság.

Istenáldása Lukács Vilmos bankháznál. Rövid időn belül ezen népszerű és általánosan ismert bankháznál nyerték majdnem az összes nagy főnyereményeket; a 400.000 koronás első főnyereményt, a 200.000 koronás második főnyereményt és az utóbbi sorsjáték alkalmával is ezen bankház volt ama kellemes helyzetben, hogy nagyobb részt régi vendőinek szerezhetett főnyereményekkel meglepetést.

Az ugynevezett Lukács-féle szerencseszámok mult éváztétékben taláihatók a bankház most megjelent szerencsenaptárában, mely kívánságra barkinek portómentesen és díjtalanul megküldetik. A naptárban levő számokat — úgy mint a mult sorsjáték alkalmával — most is árvalányi választotta és ennek eredménye remélhetőleg most is oly fényes lesz, mint eddig volt!

Felesleges levelezés és postaközlé megtakarítása céljából ajánlatos a közkeveltségnek örvendő Lukács-féle szerencsesorsjegyeket a helybeli Szépe Károly cégnél beszerezni, mely a fenti bankháznak helyben és a környéken kizárólagos elárúsítója.

„Antidot” a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejtájas és natha ellen. A szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyérben elődörzölve s használati utasítás szerint belélegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezze ismerőseit: hogy használta-e már az Antidotot, amely nagyszerű hatásáért arany éremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fill. és 35-ször mulaszthatja el vele fejtájasát. Kapható: Müller Mór gyógyszerárban Szentesen. (20-2)

Kiss szerencséje nagy. Ma már kömondásos lett ezen szállóige és alig van ember az országban aki ne tudná, hogy osztálysorsjegyeket legelőszérőbb Kiss Károly és tarsa bankháznál venni. E kiváló bankház Erzsébet-körút 19. szám alatt levő főüzletét Kossuth Lajos utca 13. szám alá helyezte és így 4 szép üzlete van Budapest: a KISS bankháznak. Osztálysorsjegyeket hivatalos áron legajánlatosabb Kissnél venni mert pontosan, lelkiismeretesen szolgálja ki vevőit, a nyereményeket azonnal kifizetni és mert KISS szerencséje nagy.

Ha ideges, nincs étvágya, vagy nem tud aludni, használja a Krieger-féle tokaji china vasbort, mely páratlan a maga nemében, mert valódi 5 puttonos tokaji borból készül, kellemes ízű, erősít, tisztítja és gyarapítja a vért. Kapható a Korona-gyógyserárban, Budapest, Kálvintér. Kisüveg 3 korona 20 fillér, nagy 6 korona. Póstitai szétküldés naponta.

Vasúti-menetrend.

Érvényes 1905. október 1-től.

Szentes—Szolnok—Budapest

Szentesről indúl 7 óra 8 perc reggel, 11 óra 10 perc délelőtt, 6 órakor este. Tökérről indúl 7 óra 22 perc reggel, 11 óra 48 perc délelőtt, 6 óra 32 perc este. Kszmártonból 8 óra 21 perc délelőtt, 12 óra 28 perc délután, 7 óra 27 perc este.

Tiszaföldvárról 9 óra 11 perc d. e. 1 óra 16 perc d. u., 8 óra 14 perc este.
 Pusztatenyőről 10 óra 17 perc d. e., 2 óra 22 p. d. u. 9 óra 20 perc este.
 Szajolról indul 10 óra 35 perc d. e., 2 óra 40 perc délután, 9 óra 41 perc este.
 Szolnokra érkezik 11 ó. — p. délelőtt, 8 óra 06 perc délután, 10 óra 6 perc este.
 Szolnokról indul: 11 óra 19 és 11 óra 38 perc délelőtt, 3 óra 49 perc délután, 12 óra 10 p. éjjel vegyesvonat, 5 óra 39 p. gyorsvonat.
 Budapestre érkezik 1 óra 10 perc és 1 óra 50 perc d. u., 6 óra 40 perc este, 5 órakerreggel és gyorsvonat 7 óra 50 perc reggel.

Szentes—Hmvásárhely—Szeged:

Szentesről indul óra 47 perc éjjel, 8 óra 24 perc délelőtt 5 óra 39 perc délután.
 Szegvárról indul 5 óra 10 perc reggel, 8 óra 48 perc délelőtt, 6 óra 10 perc délután.
 Mindszentről indul 5 óra 48 perc reggel, 9 óra 12 perc délelőtt, 6 óra 46 perc délután.
 Hmvásárhely népkert érk. 6 óra 31 p. reggel, 10 óra 03 p. délelőtt (itt átszállás Szeged felé), 7 óra 29 p. este.
 Hódmező-Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 perc reggel, 10 óra 20 p. délelőtt, 7 ó. 39 p. este.
 Hmvásárhely népkertől indul 7 óra 7 p. reggel, Hmvásárhely nagyalomásról 10 ó. délelőtt és 10 óra 12 perckor éjjel.
 Szegedre érkezik 7 óra 55 perc reggel, 10 óra 45 perc délelőtt, 11 óra 01 perc éjjel.

Szeged—Hmvásárhely—Szentes:

Szegedről indul 3 óra 30 perc éjjel, 3 óra 01 perc délután, 8 óra este.
 Hmvásárhelyre érkezik 4 óra 23 p. éjjel, 3 óra 48 perc délután, 8 óra 56 p. este.
 Hm.-Vásárhelyről indul 7 óra 22 reggel, 3 óra 50 perc délután, 9 óra 00 perc este.
 Mindszentről indul 8 óra 26 perc reggel, 4 óra 54 perc délután, 10 óra 02 perc éjjel.
 Szegvárról indul 8 óra 50 perc reggel, 5 óra 19 perc délután, 10 óra 22 perc éjjel.
 Szentesre érkezik: 9 óra 10 perc reggel, 5 óra 38 perc délután, 10 óra 45 perc éjjel.

Budapest—Félegyháza—Csongrád:

Budapestről indul 9 óra 40 perc reggel, 2 óra 25 perc délután.
 Félegyházára érkezik: 11 óra 45 perc délelőtt, 4 óra 49 perc délután.
 Félegyházáról indul 11 óra 55 perc délelőtt, 5 óra 05 perc délután.
 Gátérről indul 12 óra 21 perc délután, 5 óra 33 perc délután.
 Kónyaszeckről indul 12 óra 38 perc délután, 5 óra 51 perc este.
 Csongrádra érkezik 12 óra 55 perc délután, 6 óra 08 perc este.

Csongrád—Félegyháza—Budapest:

Csongrádról indul 9 óra 35 perc reggel, 1 óra 40 perc délután.
 Kónyaszeckről indul 9 óra 53 perc reggel, 1 óra 57 perc délután.
 Gátérről indul 10 óra 16 perc reggel, 2 óra 17 perc délután.
 Félegyházára érkezik 10 óra 40 perc délelőtt, 2 óra 40 perc délután.
 Félegyházáról indul: 10 óra 56 perc délelőtt, 4 óra 21 perc délután
 Budapestre érkezik 1 óra 15 perc délután, 6 óra 30 perc este.

Csongrád—Félegyháza—Szeged.

Csongrádról indul 9 óra 35 perc reggel, 1 óra 40 perc délután.
 Félegyházára érkezik 10 óra 46 perc délelőtt, 2 óra 40 perc délután.
 Félegyházáról indul 11 óra 40 perc d. e., 4 óra 51 perc délután.
 Szegedre érkezik 12 óra 40 perckor délután gyors, és 5 óra 50 perc este.

Szeged—Félegyháza—Csongrád.

Szegedről indul 9 óra 55 perc délelőtt, 3 óra 24 p. délután
 Félegyházára érkezik 10 óra 54 perc délelőtt, 4 óra 20 perc délután
 Félegyházáról indul 11 óra 55 perc délelőtt, 5 óra 5 perc délután
 Csongrádra érkezik 12 óra 55 perc délután, 6 óra 8 perc este.

Nyiltér.

Nyilatkozat.

Alólirott, a folyó évi őszi országos vásár alkalmával, midőn R á c z Antal helypénzszedő hivatalos kötelességéből kifolyólag tőlem a helypénzt kérte, Rácz Antalt, felhevült állapotomban, sértő kifejezésekkel illettem, azt mélyen sajnálom s azért ezúton bocsánatot kérek.

Szentesen, 1905. október 27-én.

Csuray Mihály.

Arnheim S. J. es. és kir. udvari szállító

pénzszekrény és tressorgyár.

Budapest, gyár: V. Árboc-ú. 3.
 (Váci-út mentén) Mintaraktár:
 V. Erzsébet-tér 17. sz.

Tűz, betörés és thermibiztos pénzszekrények, páncélszekrények, páncélszobák. Tűzmentes könyv- és okmányszekrények. Safe Depositok.
 2-1

Felolvaszerkesztő: BÁNFAI LAJOS.
 Társzerkesztő: MATEFFY LÁSZLÓ
 Kiadótulajdonos „Szentes és Vidéke” könyvnyomda

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és ment káros alkotórészekből.
Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György éeg Auszsigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valami káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas” vagy „kulcs”-szappant.)

használjuk

kiváló hatású tulajdonsága miatt
előnyös eredménnyel

bármí mosási célra, úgymint:
 saját használatra,
 minden ruhaneműnél és
mindenhez

ami egyáltalában mosva lesz.

20—8

II.

Sárkány S. Bankháza.

Telefon 80—89.

BUDAPEST, VI., Ó-UTCZA 6.

Telefon 80—86.

a magyar kir. szab. Osztálysorsjáték főárusítója

Sürgőnyozim: SÁRKÁNYEK Budapest. Folyó számla: Pesti magyar kereskedelmi banknál és a magyar királyi postatakarépképzőtnárnál.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyujtok sorsjegyekre és értékpapirokra, bárhol elzalogosított sorsjegyeket saját pénzzel kiváltak és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámítolom és könnyen törleszthető váltó és személyhitelt nyujtok.

Tisztviselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kaphatnak.

Háztulajdonosoknak és földbirtokosoknak

II ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyóíthatók.

Semmiféle előleges jutalékot nem kérek, úgyszintén minden levelet, válaszbélyeg nélkül is, rögtön elintézek.

SÁRKÁNY S. BANKHÁZA, Budapest, VI., Ó-útca 6.

25 év óta törvényszékieleg bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályú sorsjegyei már megjelentek és kérem egyúttal b. megrendeléseit, a legjobb és legfontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyereményt azonnal kifizetek.

A következő szerencse számokat ajánlom, mert ezek nagy nyereménnyel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó.

Megrendelő-lap.

SÁRKÁNY S. bankháza Budapest, VI., Ó-útca 6.

Megrendelem önöknél a.....számú { egész
és ennek árát postautalvánnyal küldöm. { fél
kérlem utánvenni. { negyed
nyolczad

Név: U. p.....

Lakhely:.....

A nem kívántat tessék áthúzni.

A legnagyobb eredményt

a m. kir. szab. osztálysorsjátékon eddig az egész országban ismert és népszerű Lukács Vilmos bankház (Budapest, V., Furdó-utca 10. sz.) vevői érték el. Ezen jelszó:

„Isten áldása Lukács Vilmos bankházán“

nyeremények hosszú sora által, melyeket ezen bankház vevőinek, titoktartás mellett már kifizetett, a legfényesebb módon megerősítést nyert.

Ezen bankház által eladott sorsjegyekre a következő nyeremények estek:

Sorsjegy-szám	korona	Sorsjegy-szám	korona
46965	400.000	45544	200.000
106858	200.000	60772	100.000
48303	80.000	2617	70.000
49559	60.000	60639	50.000
9899	30.000	45827	30.000
37115	25.000	88874	20.000
72895	20.000	29961	15.000
80034	15.000	107947	10.000
11311	10.000	65070	10.000
2695	10.000	27315	10.000
49581	10.000	67137	10.000
80045	10.000	81620	10.000

és ezeken kívül még óriási mennyiségű 5000 koronás, 2000 koronás stb. nyeremény, sok millió korona összértékben.

Nyujtsunk tehát kezét a szerencsének és vásároljunk osztálysorsjegyet ott, hol Fortuna istenasszony adományait oly tartósan és bőkezűen osztogatja — Lukács Vilmos bankházában, melynek sorsjegyei helyben,

kizárólag az alanti czégnél kaphatók.

Az I. osztályu eredeti sorsjegyek árai: $\frac{1}{8}$ 1.50 $\frac{1}{4}$ 3.— $\frac{1}{2}$ 6.— $\frac{1}{1}$ 12.— kor.

Az első osztály huzása 1905. november 23. és 24.-én.

S z é p e K á r o l y

Főtözsde SZENTES Kossúth-ter.

Földeladás.

Csabacsüdön a vasúti állomás közelében 2200 hold föld, mely a legjobb királysági és fábiáni földekhez hasonló, kisebb részletekben is eladó. Bővebb felvilágosítást ad Dr. Ecseri Lajos ügyvéd. 3—1

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Egész éven át nyitva

Felix-gyógyfürdő

téli és nyári gyógyhely NAGYVÁRAD MELLETT.

Gyógyjavallat Csz (Reuma) és Köszvény ellen I-só rendű napi ellátás szoba, fűtés, világítás és fűrés

6 koronától feljebb. Prospektust küld az igazgatóság.

Egész éven át nyitva. 10-1

Fizetési nehézségeket

kereskedők, gyárosok, hivatalnokok és iparosoknál bármily helyen szakember, insolvencia jelentés nélkül, jogi tanácsos közreműködésével rendez. A szükség fedett egyezkedési hiteleket megszerzi. Csődök egyezkedése is elvállaltatik.

Bleier Fried és Társa

7—3 budapesti bejegyzett cég Budapest, Erzsébetkörút 23.

Thiele kövér-telenítő teája

ismert hatásos különlegesség kövéreknek. Egy csomag 2 korona. Megrendelhető Török József gyógyszerárából, Budapest. Király-útca 12. 26—8

Olcsó jelzalog penzkölcsön.

Kapható 4 százalékra, megfelelő tőketörlesztéssel, a birtok tényleges $\frac{3}{4}$ értékéig. — Bővebb felvilágosítást nyújt Hoffmann Jakab divatárú kereskedő Szentesen, Haris-ház. A meglévő drágább kölcsönök illetékmentesen kicseréltetnek.

Egyedül valódi THIERRY-féle BALZSAM

Ezen balzsam belseg hat. Tulajdonságai: 1. Utóéletetlen hatása gyógyszer a tüdő és a mell betegségeknél, enyhíti a katarhust, csillapítja a köpködést, megszünteti a fájdalmas köhögést, meggyógyítja az idültté vált ilyen betegségeket is. 2. Kitűnő hatása torokgyulladásnál rekedtségnél és minden torokbetegségknél stb. 3. Mindenféle lázt alaposan elűz. 4. Meglepetően gyógyítja a máj, a gyomor és has minden betegségét, különösen gyomorgörcsöt.

Kolikát és csikarásokat. 5. Megszünteti a fájdalmat, gyógyítja az aranyeret és hemoroidot. 6. Hátó és vértisztító hatása van, tisztítja a vesét, megszünteti a hypochondriát és melancoliát, erősíti az étvágyat és az emésztést. 7. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lukas fognál, szájszűnyél és minden fog- és szájbetegségnél, megszünteti a fejbőgést és a száj és gyomor rossz szagát. 8. Kitűnő szer ferge-, pánthika gilszal epiheszia és nehézkór. 9. Külsőleg csodálatos gyógyszerül szolgál mindentelje sebnél, új és réginek, forradás, orbánc, hőkiütés, égésiseb, f. gyos tagoknál, rüh, var és kiütések, kirepedezett durva kéznél stb. megszünteti a fejfájást, fülzúgást, száragatást, köszvényt, falfájást stb. a miről részletes használati utasítás teljes felvilágosítást nyújt. Olyan gyógy-zer, melynek se mi csak a lábán, különösen influenza-, cholera- és más járvány idején mint első segítségnek nem szabad hányoznia. Figyeljünk mindig a zöld védjegyre, mint főnnek látható! Cim: Thierry A. „Védangyal” gyógytára Pregrada bei Rohitsch. 12 kis, vagy 6 kettős üveg ára bérmentve Ausztria-Magyarország minden állomására 5 K. Bosznia-Ilhercegovinába 12 üveg kis, vagy 6 kettősüveg 5 kor. 60 fillér Kevesebb mint 12 kis, vagy 6 kettősüveg nem küldetik, Csak a pénz előleges beküldése ellenében vagy utánrettel

Schutzengel-Apotheke des A. THIERRY in Pregrada bei Rohitsch.

Hamisítványok és hatóságilag nem engedélyezett balzsamok más védjeggyel, vétele és újra eladása törvényileg tilos. Oly rendelések, melyekkel a pénz egyidejűleg utalványozva van, mindenk előtt, rögtön elküldetnek.

Az egyedül valódi

THIERRY-féle centifolia-kenőcs

ereje és hatása.

Ezen kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csonszú teljesen meggyógyult, ujjában pedig egy 22 éves, súlyos rákszerű betegség.

Megakadályozza a vérmérgezést, műtétet fölöslegessé tesz.

A valódi centifolia kenőcs alkalmazását eljárást, a gyermekágy asszonyok mellgyulladásánál, melkeme-nyedésnél, orbáncnál, mindenféle régi bajnál, nyílt láb vagy csontnál, sebeknél, sós csúsz, daradt láb- nál, még csont szűnül is; ütött-, szűrt-, lött-, vágott- és zúzott sebeknél; minden idegen test kive- véására, mint üveg- és faszilánk, homok vágószér, tüske stb.; minden fekélynél kelevény, karbunkulus, vadvépkörméregknél, még ráknál is, új és körömméregnél, hólyagnál, sebesedő lábánál mindennemű égési sebnél, elagyott tagoknál, a betegek fekvés okozta fülvesedésénél kelésekénél a nyakon, vér- keléséknél, a gyermekek fülfolyásánál és sebeiél stb. Legjobb szer rovarcsípés ellen, tyúkszem ellen. 2 doboznál kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak a pénz előleges beküldése ellen, vagy utánvéttel 2 tégely ára 3 kor. 60 fillér. Minden tégelybe be kell íratni a cég nevének „Schutzengel-Apo- theke des. — A. Thierry in Pregrada. Egyedüli beszerzési forrás: Schutzengel. Apotheke des A. Thi- erri in Pregrada bei Rohitsch.

Teljes meggyőződést

szerezhet rögtön arról, hogy Thierry A. gyógyszerész bal- zsama és centifolia kenőcs megegyezik heletlen szerek, ha megszerzi a családi tanács-adót, mely több ezer eredeti hálalirait tartalmaz. Ezen könyvecske megkül- dőse bérmentve és ingyen tört-nik a Balzsam megrendelése, vagy külön kifejezett kívánság e-eten. A bal- zsam megrendelői a könyvet megkapják díjtalanul mellékelve. Az én egyedül valódi készítményeim hamis- itóit és a hamisítványok árusítóit kérem megnevezni, a büntetőtörvényeszkli intézkedések megtétele végett.

Raktár Budapest, Török József gyógytára és D. Egger Leo gyógytára. Vértés L. Lugos, valamint minden gyógyszerüzletben. 3—40

Kiadó vagy eladó ház.

III. t. 33. szám a. Nagy Aron-téle ház- ban egy 3 szobából álló úrcái lakás mellékhelyiségekkel együtt kiadó, esetleg az egész ház örök áron eladó. Ertekezhetni dr. Péter Albert ügyvéddel

Érsek Imre I. t. 698. számú sarok háza, mely alatt szép nagy pince is van, bármiféle üzlet- nek alkalmas, olcsón eladó.

Minden könyvkereskedés útján megrendelhető a negyvenhatodik kiadásban megjelent, pályadíjat nyert műve Dr. Müller egészségügyi tanácsosnak,

a megzavart ideg- és szex- szuális rendszerről.

Bérmentve, borítékban megküldi 1 kor. 20 fillér levélbélyeg ellenében 52—11 CURT RÖBER, Braunschweig.

5 korona és több napi kereset

Házimunka-kötőgép társulat

Keretetnek mindkét nembeli egyének, akik g'peiken kötnek. Egyszerű és gyors munka otthon a háznál, egész éven át. — Semmi előismeret nem szükséges. — Tavolság mitem határoz s a munkát mi adjuk el.

Prága, Petersplatz 7, 1—570

Házimunka kötőgép társulat
Thos H. Vittick & Co.

50—8

Jelzalogkölcsonök.

(Ujak és convertálások) igen előnyösen gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által.

Uradalmak, birtokok és háza- kon kívül gyárak és ipartelepek is elfogadtatnak jelzalogul. — Levél- beli megkereséseket továbbít: Osten- ropäische Presse kiadóhivatala Buda- pest Kazinczy útca 2 25—14

Aradi Bútorkészítő Iparosok Szövetkezete

(mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.)

Van szerencsénk a nagyerdemű közönség becses tudomására hozni, hogy ARADON levő helyiségünket f. év március hó 15-től kezdve tetemesen megnagyobbítottuk és azt Atzél Péter-útca 3. szám alá, a színház főbejárataival szemben helyeztük át.

Állandóan raktáron tartunk kizárólag az egész országban jó hírnévnek örvendő aradi iparosok által készített munkákat a legstilszerűbb és legjobb kivitelben.

Elvállalunk teljes lakáshereendezéseket, továbbá kávéházak, fürdők, szállodák és irodák berendezését.

Kívánatra rajzokkal és tervezetekkel szolgálunk, esetleg megrendelések átvétele végett üzletvezetőnk:

Székely (Spitzer) Ferencz úr, aki e ténen teljes jártassággal bír és aki a csabai Reisz és Porjesz cégnél 8 évig működött, rajzokkal és mintákkal felszerelten, a nagyerdemű közönség kényelmére odaítázik.

LEOPOLD GYULA hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 64. Szakavatottági Pontosság!

MINDEN HÖLGY ELŐNYE
olcsón és a mellett még divatosan és elegánsan ruházkodni. **Saját érdekében** kérje ezért dús tartalmú **mintagyűjteményedket**, melyet megkötésbe kötött lapokra és bérmentés küld a **WIENER MODERN UNION** Bécs, I., Schottenring 10

VÉRSEGENYSÉG. ÉTVÁGYTALANSÁG. IDEGESSEG
Együttjárásra és gyors gyógyulatra a legbiztosabb közimódszer a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Valódi tokaji borból készült, tehát nem tévesztendő össze más készítménnyel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 320 kor. Nagy üveg 8 kor. - Kapható gyógyszertárakban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Elsősorú nénes hevítő gyógyfürdő pártias gőzfürdővel, legmelegebb közös és külön szappanfűrdőkkel, pompás ásványvíz-összetétellel, köd-, hő-, víz-, villamos vi-... és vas-... napfürdőkkel.
300 kényelmes lakosztállyal. A legzolidabb kezelés.
téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.**
Prospektus kívántra ingyen és bérmentve

SZIMON ISTVÁN FÉLE GYÓGYEREJŰ SOS-BORSZESZ
MINDENÜTT KAPHATÓ

Szönyegek takarók (függönyök) Bátoriszavetek csipkefüggönyök Szönyeg: **S. SCHEIN** on. és kir. udv. száll. WIEN, I., Basernmarkt 12. Dús tartalmú képes **ARJEGYZEK** ingyen és bérmentve.

Ön nagyon időnek látszik! Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS
elismert legolcsóbb, legzolidabb **FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza** Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

Dr. Kovács kóspasztája 3 nap alatt biztosan hár. Tégelyek K 1-20 Dr. Kovács gyógyára Bpest, Újfal. 17.

HOTEL PÁRIS SZÁJLODA
Szállás: SIMON PÁL BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRÚT 23. SZ. 100 szoba 2-70 K-40 Ft-ig. Fűtés, víz, villanyvilágítás, szennyvíz. Fűtő, meleg víz, szennyvíz és szőnyeg a házban. Villamos vasuti megállóhely az épület mellett. Összes pályaszám és hajlék hely.

SMITH PREMIER képviselők keresetnek.
BUDAPEST ANDRÁSSY ÚTJA

SMITH PREMIER N° 5 képes arjegyzekek ingyen.
A VILÁG LEGJOBB ÍRÓGÉPE.

GRAND PRIX PARIS 1900

BALASSÁ FÉLE UGORKALÉ
Pattanás, kiütés, szepő, májfolt, sőt ráncok is eltűnnek az arcról valódi angol használatá által. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k, püder 1:20, K.
Főzetéki: **BALASSA KORNÉL** győrszentára Bpest-Erzsébetfalva.

KATZER -Bérezv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb. 1/2 millió részvény-tőke.
Budapest, Ó-utca 42, 44 (száját ráz), 45, 46, és Új-utca 43.
Katzer szőrméruál az egész világon el vannak terjedve és elsősorúak.

KISS SZERENCSEJE NAGY
VÁSÁROLJON CSAK **KISS-FÉLE** SZERENCSE-SORSJEGYET **KISS KÁROLY ÉS TÁRSA** BUDAPESTI ÉRTÉSEKÉRTÁROK

1000000

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS
kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatot szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélszatorna hurutos bántalmainál, egyúztintén a húgy és lvszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atóniájá és a hasi vérbőségéből eredő májbajok ellen. A „Siculia”-forrás belső használatának fűrdéssel való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medencze szervek idült izzadmányainál. A tudógömbök kezdetleges eseteiben, valamint a gümös-görvényes nyirkmirigy dagadatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Csiszerű segédesszokt képez az elhízás és idült köszvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használatosságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére.
Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, Menedzsi tag, a M. Tud. Akad. tagja, 1876-1878. Székföldi a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szénasavat dúsító gyár r. e. MÁLNÁSFÖRDÖN Háromszék vm. Cím: SICULIA, MÁLNÁSFÜRDŐ. Főraktárak Budapest: IV., Múzeum-körút 7, és minden nagyobb városban.
Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy szab. Árpád RAJZ-ESZKÖZ.
az összes közép-iskolákban a legjobb bevált **MAGYAR KÖRZŐ** MINDENÜTT KAPHATÓ.

A málnási „Siculia gyógyforrás” főraktára és vezérképviselője: Csongrád, Csanád, Békés, Torontál, Bácsbodrog megyék és Pestpilis-Soltkiskun megye déli részére.
Freyberg és Türk ügynökök SZEGEDEN. Kapható: gyógyszerárakban és fűszerüzletekben. **BUDAPESTEN.** Főraktár: **LUX M. drogueria.**

ELSŐRANGU HIRNEVES OSZTRÁK CEMENTGYÁRAK
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE
EGÉSZ MAGYARORSZ. ÉS MELLÉKTARTOMÁNYAI TERÜLETÉRE

ELKÁN és BOSSÁNYI
BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.
TELEFON: 13—13. * Sürgőnyozim: ELBOSS BPEST.

Szállítanak kiténő minőségű **Portland** és **Roman** cementet a piaci áron alul legkedvezőbb feltételek mellett.

ÉPÍTŐMESTEREK
BETON-ÉPÍT. VÁLLALKOZÓK
CEMENTÁRU-GYÁROSOK
ÉPÍTÉSI ANYAG-KERESKEDŐK

sejárt jól felfogott érdeklőkben kéretnek cementszükségletük beszerzését ési személyes látogatásunkig függőben tartani, mert azon kellémes helyzetben leszünk, hogy 1906. évi szállításra igen előnyös kötésekét csinálhatunk

A reklám

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életető eleme.
Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító
hirdetési osztályánál
tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 54.
ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetésekét és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Mindennemű téli árúk
nagy mértékben **HOFFMANN JAKAB** férfi és női divatárú üzletébe megérkeztek és folyton érkeznek. 3V2

Kiadó bolthelyiségek.
A Koscuth-útcai **Weisz-udvarban két bolthelyiség** azonnal kiadó. — Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal. 2—2

Mindszerten,
Közvetlen a vasúti állomás mellett Csótó Nagy István fakeskedőnek, háza földje és fatelep helyisége kedvező fizetésű feltételek mellett, jutányos árban szabad kézbe eladó. A telep nagy kiterjedésénél fogva igen alkalmas tégláégetésre, sertés hizlalásra, vendéglő helyiségnek vagy bár mifele üzlet használatára. Elköltözés végett azonnal átvehető. 3—3
Ad. 2616. á. sz. 1905.

Hogy hívják?

Véletlenül függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencséjét, boldogságát megalapíthatná! Talán a neve melletti osztálysorsjegy szám egy nagyobb nyereménnyel lesz kihúzva már a legközelebbi húzásokon. Tegyen szerencsekísérletet az itt közölt névsorban levő neve melletti számmal, — mely **CSAK IS**

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bankházában, BUDAPEST, IV., Kossúth Lajos-útca 13 kapható — mert

KISS SZERENCSEJE NAGY!

Abel 720	Barnabás 88075	Eleázár 82645	Géza 51045	Johanna 103930	Lóránt 108016	Oktavius 8548	Szalvátor 90738
Abrahám 8178	Beatrix 106174	Elemér 82604	Gida 51034	Jolan 29391	Lothar 29391	Olga 21900	Szerafim 58568
Adám 93923	Béla 26595	Eleonóra 108458	Gilbert 108797	Jónás 5150	Lőrinc 106189	Olivér 84215	Szeréna 8207
Adél 22219	Bence 102239	Éliás 29161	Gizella 618	Jonathán 21510	Lucia 9686	Olympia 90750	Szidónia 87043
Adolár 99090	Benedek 91888	Ella 102283	Gottfrid 108114	Jordán 88503	Lucián 107172	Orbán 109469	Szigfrid 107230
Adolf 102156	Benjamin 90848	Elvira 57540	Guidó 10489	Józsa 108052	Ludmilla 22785	Oszkár 643	Szilárd 56084
Adorján 72973	Benő 795	Elza 108111	Gusztáv 108100	József 93820	Ludwig 94209	Othello 106165	Taksony 8205
Adrián 105991	Bernát 108986	Emánuel 57507	Gyárfás 29139	Judit 8370	Lujza 87047	Othmár 99062	Tamárs 84207
Adrienne 3386	Berta 73343	Emil 102293	György 108109	Julia 775	Lukács 108002	Ottília 102241	Taszió 107173
Agátha 102593	Bertalan 102242	Emília 82142	Györgyike 56826	Julián 102197	Lukrécia 29135	Ottó 102230	Tekla 73367
Agnes 82109	Bertold 29443	Emma 107184	Gyöze 108796	Juliska 89997	Magda 94940	Ottokár 799	Teofil 22239
Agost 106066	Bertram 108798	Emőd 82146	Gyula 41675	Juztina 107155	Magdolna 58562	Ódon 91092	Teodor 66121
Agoston 89943	Biri 57530	Endre 108422	Gyuri 108794	Jutka 82601	Malvin 107232	Órszi 86310	Tercsi 108023
Akos 94902	Blanka 102286	Erasmus 704	Habakuk 82141	Kajetán 103930	Manfréd 86355	Pal 107171	Teréz 656
Aladár 5134	Bódog 672	Erna 102591	Hajnalka 108116	Kálmán 89998	Manó 8375	Paula 57510	Terka 22236
Alajos 102597	Bogdán 108991	Ernesztin 26348	Hedvig 26592	Kamil 108409	Marcel 66120	Paulin 21834	Tibor 29136
Albán 56842	Boldizsár 57512	Ernő 107163	Heléna 108404	Karolin 676	Margit 108051	Pepi 29153	Tihamér 108026
Albert 91095	Bonifác 106176	Ervin 29477	Henrik 99089	Károly 102300	Maria 791	Péter 108412	Tinka 36504
Albin 742	Borbála 36510	Erzsébet 102585	Herman 108456	Katalin 29143	Mariska 22962	Piroska 29326	Titusz 22000
Albrecht 106152	Boriska 102242	Eszter 29145	Hermína 57543	Katrina 106195	Márk 8356	Pista 8390	Tivadar 58519
Alfonz 56091	Böske 73884	Etel 108044	Hilár 108470	Kázmér 5527	Markus 29442	Pongrácz 41230	Tóbiás 8191
Alfréd 94204	Brigitta 102176	Eufrozina 91856	Hilda 104480	Kelemen 91094	Marta 108024	Rachel 108419	Tódor 5548
Alice 93522	Camilla 652	Eugénia 108999	Huberth 108454	Keresztély 88084	Martin 22267	Rafael 57520	Ulrik 108760
Amália 102236	Carolina 106051	Eva 107168	Hugó 80146	Klára 102231	Marton 56835	Regina 22970	Urban 640
Ambrus 72789	Cecília 57506	Ezsaías 73369	Humbert 108451	Klotild 705	Maté 108413	René 86304	Valent 108039
Andor 108061	Cézár 102187	Fabián 108998	Ibolyka 716	Kolozs 8177	Matild 82104	Rezső 108019	Valéria 108992
András 89942	Clarissa 86351	Fanni 41670	Ida 108105	Konrád 93811	Mátyás 108410	Richard 8374	Vazul 82105
Angelika 10284	Clemensina 108777	Farkas 107164	Ignác 82611	Konstantin 22230	Maxim 56821	Róbert 87041	Vencel 106511
Anna 670	Constantin 712	Felicia 80237	Ilka 108099	Kornél 91377	Melania 106171	Rókus 108406	Vendel 73376
Antal 5147	Córa 106153	Felix 106190	Illés 80090	Kornélia 8296	Melinda 26574	Róland 80146	Vernona 108452
Anton 108055	Cornélia 10478	Ferdinand 57516	Ima 108088	Kristóf 29439	Melitta 108056	Roman 109466	Vidor 80088
Antónia 744	Cristian 102175	Ferenc 108994	Ilona 87045	Krisztián 22175	Menyhért 57205	Romeo 89996	Viktor 108098
Aranka 102234	Daniel 29148	Flóra 91851	Imre 108095	Krisztina 5546	Mici 106184	Róza 60088	Viktória 80135
Arisztid 56825	David 108795	Flórián 106088	Ipoly 654	Lajos 64621	Mihály 72790	Rozalia 109455	Wilma 91100
Armand 106169	Demeter 641	Flóris 72967	Ince 108097	László 58103	Miklós 90687	Rozina 41665	Vilmos 89941
Arnim 29329	Demjén 106159	Fodor 108762	Iren 29191	Laura 107236	Miksa 84210	Rózsika 8365	Vince 106156
Arnold 90745	Dénes 58522	Franciska 675	Irma 108473	Lazaz 57515	Milan 8399	Rudolf 108793	Virgil 760
Aron 99821	Dezso 106157	Frida 108791	István 29444	Lea 108083	Mór 108039	Salamon 72145	Walter 5131
Arpád 22184	Domokos 642	Fridrika 44722	Iván 108761	Lehel 36501	Móric 73346	Simson 9692	Wilhel 102186
Arthur 88504	Donáth 102188	Frigyes 102161	Ivor 52209	Lenár 8536	Mózes 8350	Samu 22250	Wladim 41659
Arzén 108066	Dóra 88062	Fülöp 56826	Izabella 108752	Lenke 87527	Naci 8393	Samuel 66116	Wolfr. 102297
Attila 29150	Dorothy 108045	Gabor 106067	Izidor 26330	Leo 21888	Nandor 86719	Sándor 8314	Zachar 31864
Augusta 90752	Döme 73389	Gabriel 56812	Izor 108773	Leontin 72143	Nárcisz 22249	Siri 58520	Zádor 102299
Aurél 5530	Dömötör 108072	Gabriella 105994	Israel 646	Leonora 91089	Natalia 108046	Sarolta 108799	Zoltán 58528
Aurélia 108071	Eberhard 56830	Gaspár 29164	Izso 108759	Leopold 41661	Nathan 8233	Sebestyén 73342	Zseni 22216
Balázs 88086	Edith 102276	Gebhard 106045	Jakab 711	Lidia 107229	Nelli 58113	Simon 8299	Zsigmond 84039
Balint 91084	Ede 80090	Gedeon 82137	Janka 108767	Lina 51069	Neszi 22248	Soma 72150	Zsófia 8549
Baltazár 29334	Eduárd 108086	Gellért 108983	János 73400	Lipót 8355	Netti 90716	Stefania 109469	Zsuzsanna 66842
Bandi 102228	Edwin 26345	Gergely 620	Jenő 107155	Livia 22220	Nikitsa 66109	Szabolcs 86717	Xavér 106686
Barbara 91874	Elek 102592	Gertrud 106000	Joachim 73371	Lorenc 86720	Norbert 108415	Szaniszló 8277	

A szíves megrendeléseket posta fordultával kérjük, hogy a kívánt szám időközben el ne adassék.

*Az eddigi húzásoknál szerencsén volt már
háromszor a jutalmat **600.000** koronát = **1.800.000**
és a legnagyobb **400.000** kor. = **400.000**
összereményt

Összesen **4** sorsjegyre **2.200.000**

1-4 koronát igen tisztult vevőinknek kifizetői.

Kiss Károly és Társa BUDAPEST, Kossuth Lajos utca 13.

Fióközlétek: Erzsébet-körút 19., Váci-körút 5. és József-körút 78.

Tessék kívágni és címünkre beküldeni!

M E G R E N D E L É S.

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA bankháza, Budapest, IV. Kossuth Lajos-útca 13.

Szíveskedjék nekem a XVII. sorsjéteket I. osztályára a.....sorsjegyet hív. tervet és húzás után hivatalos nyer.-jegyzékkel küldeni.

(mellékelve helyjegyekben küldöm.)

A sorsjegy árát K. f. g. postautalványon küldöm.

(kérem utánvételezni.)

(A meg nem felelő módot kérem átlátni.)

Pontos Név

cím Lakhely, útca, házszám: .....

(Utolsó posta, (megye) .....

Kiss-nél.

Több ezer fél nyert a most lefolyt sorsjátékban nagyobb nyereiményeket. Minden egyes húzás után közértesztük a nagyobb budapesti hirdalpokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét úgy, hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint igen tisztult vevőinknek különösen kedvez a szerencse.

Kisérlelj meg tehát szerencsédét mindenki!

Kiss bankházában, mert KISS szerencsése NAGY

a nagy. kir. szab. osztálysorsjáték föglárusító helye

A XVII. sorsjáték első osztályán. húzás már

november

23. és 24-én.

